

"לחננו את האמה היהודית את הדברים"

בירור דברים על סילוף
היסטורי בשם מרן הגרי"ז
מבריסק צוק"ל על ידידו
ומקורבו הגה"צ רבי עמרם
בלויא צוק"ל | המקור
התלוש של המעשייה
השקרית

|| מאת יצחק אייזיק ליפשיץ ||

אנו עומדים עתה ימים מספר לפני יומא דהילולא של לוחם מלחמות ה' הגאון הצדיק רבי עמרם בן רבי יצחק שלמה בלויא צוק"ל מנהיג ומייסד נטורי קרתא של היהדות החרדית בארץ הקודש שנסתלק לשיבה של מעלה ביום ט"ו תמוז ה'תשל"ד לפ"ג.

לא כאן המקום להאריך בתיאור גדולתו וצדקותו של הגה"צ צוק"ל, וכל פרשת צדקותו ומסירות נפשו הלא המה חקוקים בספרי קורות הימים של היהדות החרדית.

אך מכיון שבעוד יראי ה' הצועדים בדרך המסורה קובעים את אורחות חייהם על פי התורה וההלכה בלא לנטות ימין ושמאל, אלו שמחוקו מן התורה את המצווה של "תוכח תוכיח" ומבחינתם היו חותכים ח"ו מספר התורה את כל פרשת פנחס ובלבד שלא ייזכר ולא יפקד שם קנאות בעולם, אלו צריכים להמציא סיפורי מעשיות בכדי להצדיק את דרכם ולומר "דאו כשר אנני".

יודעים המה דבריו המאירים של מרן הגאון רבי אברהם ישעיהו קרליץ צוק"ל "החזון איש" בספרו "אמונה וביטחון" (פרק א' אות ח'):
"דברי הימים וקורות עולם הם מאלפים הרבה

את החכם בדרכו, ועל תולדות העבר ייסד אדני חכמתו. ואמנם בהיות האדם אוהב לחדש ולהרצות לפני קהל, נצברו הרבה שקרים בספרי התולדות, כי בן אדם אינו שונא את הכזב מטבעו, ורבים האוהבים אותו ומשתעשעים בו שעשועי ידידות, ועל החכם להבר בספורי הסופרים לקבל את האמת ולזרות את הכזבים, וכאן יש כר נרחב אל הדמיון, כי טבע הדמיון למהר ולהתקדם ולהגיד משפט, טרם שהשכל הכין מאזני משפט לשקול בפלס דבר על אפנו, והדמיון חורץ משפטו כרגע, מהו מן האמת ומהו מן הכזב".

המעשייה השקרית

אחד המעשים בהם מנופפים תעמולני המפלגות החרדיות הוא מעשה הקלוט מן האוירה ולפיו "האשים" מרן הגאון רבי יצחק זאב הלוי סאלאווייצ'יק צוק"ל אב"ד בריסק את הגה"צ רבי עמרם בלויא ולפיו רבי עמרם הינו "ציוני" מכיון שהוא איננו מפחד שהציונים יהרגו אותו בעת שהוא מפגין נגדם.

(לדוגמא הסיפור מופיע בספר "ארחות רבינו" (מהדורה חדשה חלק ה' עמוד קכ"ח) בו מביא המחבר הרב הורביץ שכך הוא סיפר בפני הסטייפלער צ"ל, משם צוטטו הדברים גם במוסף תורני של עיתון "המבשר" (גליון 349 פרשת עקב תשע"ה עמוד 10) ובמוסף שבת קודש של עיתון "יתד נאמן" (שנת תשע"ד גליון 24 עמוד 5). כאן המקום להעיר כי המחבר הרב הורביץ טינה היתה לו בלבו כנגד חברי ורבי נטורי קרתא ואכמ"ל אודות סיפורים דומים המודפסים בספרו).

סיפור זה הינו מופרך מעצמו, הן מצד העובדה הידועה לפיו היה רבי עמרם בלויא בן בית אצל הגרי"ז מבריסק והיה מציית לדבריו, והדברים אינם צריכים ראייה (ודי לעיין בספר "דחזיתיה לרבי מאיר" שהו"ל רש"י מלך ה"ו משיחותיו עם הגאון הגדול רבי מאיר סאלאווייצ'יק צ"ל שמובאים כמה וכמה פעמים דברים ברוח זו), הן מצד העובדה שאכן אנשי נטורי קרתא היו נלחמים אף אילו היו חיים ברוסיה הקומוניסטית, וכפי שאנו רואים אצל הגה"צ רבי אברהם אליהו מייזעס צוק"ל שלחם

בעוז רוח כנגד הקומוניסטים ברוסיה הסובייטית וכאשר עלה לארץ הקודש הצטרף אל חבורת "נטורי קרתא" וכיהן כראש ישיבת "תורה ויראה". ונוודעים הם דבריו של מרן הגאון הקדוש רבי אלחנן ווסרמן צוק"ל ה"ד בשם הכהן הגדול מאחיו רבינו ישראל מאיר הכהן זי"ע "החפץ חיים" כי היו צריכים להלחם כנגד הקומוניסטים במסירות נפש (מאמר "אומר אני מעשי למלך" אות ט').

כותב שורות אלו ניסה לברר אצל מקורבים לבית בריסק על מקור המעשה הלז אך איש לא ידע להשיב לו מה מקור הסיפור.

מה כן אירע?

בסייעתא דשמיא לאחר בירורים וחיפושים התגלה סוף סוף המקור למעשה זה אלא שמעיון בדברים מתגלית תמונה אחרת לגמרי מסיפורי המעשיות של אנשי התעמולה והיח"צ.

בספר "קול חוצב" (ירושלים, טבת ה'תשנ"ט) תולדות חייו של המגיד הירושלמי רבי שלום שבדרון צ"ל, בפרק "בישיבת חברון" עמוד 441 מובא הסיפור הבא שהתרחש ביום שמחת תורה בביתו של הגרי"ז מבריסק:

"מאותה אוירה נשארה מפורסמת, אפיזודה אחת:

בעיצומו של ריקוד כשחלפו השניים ליד כסאו של הרב, פנה רבי ישראל שינקר ואמר לרבי עמרם בלוי: ר' עמרם! אם היית מתגורר במוסקבה הייתם מדפיסים ומפרסמים את ה"משמרת חומותינו" [=ה"חומה" דאז] ודאי שלא! ומדוע? כיון שהייתם חוששים ממאסר ממושך של עשרים שנה... אה?! אבל כאן בארץ ישראל אינכם חוששים, הנה, גם אתה מהציונים! הינך מאמין בהם ומודה בלבך שלא יאונה לך רע מידיהם.

ר' עמרם נהנה מהדברים שנאמרו בחריפות, בעידנא דחדוותא, והרב מבריסק שבפניו נאמרו חילופי הדברים התבטא בחיון רחב: גוט! גוט! טוב! באותן שעות של ריקוד סוחף שרתה בבית אוירה מרוממת והשמחה היתה ספוגה בכובד ראש עליז, תלמידי חכמים מהנאספים היו תתווי יין ועם כל זאת, רק יחידים ממש, העזו לצאת מגדרם

בלבוש שק ביום אידם ה' אייר

ולזרוק לחלל אמירות חריפות".

כלומר, לא היתה זו האשמה חמורה שנשמעה מפיו של הגר"ז בביקורת על ר' עמרם, אלא אמירה חריפה שנאמרה בפניו של הגר"ז להנאתו ולהנאת ר' עמרם.

מסקנא דמילתא

אמת שמאמר זה הינו מגוחך במידה מסויימת, וכי על כזה סיפור פעוט יש להקדיש מאמר? ואף אם עלה בידך להוכיח שאכן המעשה מוגזם ומנופח האם נדמה לך שלפני הבחירות הבאות לא נשמע את המעשה הזה שוב?

(וכאן המקום לתמוה, צא וחשוב אילו ר' עמרם שמסר את נפשו בקבלת הכאות ומאסרים מידי הציונים הוא "ציוני" כביכול, אלו שיושבים בכנסת המינים והולכים עם הציונים שלובי זרוע מה הם? הם ה"קנאים האמיתיים"??).

אך אנו אין דברינו אמורים אלא אל אלו שלים פתוח לשמוע את דבר ה' ורצונם אכן לקיים את רצון הבורא בעולם, אלא ששאר שבעיסה בהמולה ובשאון שהוא מקים מחריש הוא את קולה של האמת, ועל כן יהיו נא דברים אלה לקרן אור באפילה לגלות ולהוכיח כיצד נראים המעשיות הללו, וכיצד נראים אלו שקובעים את הליכות חייהם על פי "השקפה" שמבוססת על 'ווארטים' ו'מעשיות' ולא על תורת ה'.